

Tiivistelmä

Onnen maa? Pitkä 50-luku, arki, nostalgia ja museot

1950-lukua kuvataan ja muistellaan usein nostalgiasävytteisesti, sotien ja rakennemuutoksen väliin jäävänä vuosikymmenenä, jolloin "kaikki oli paremmin". Tutkimushankkeessa Onnen maa? dekonstruoidaan tätä nostalgiaa ja vakiintuneita käsityksiä 1950-luvusta. Hankkeessa tutkitaan 1950-lukua arkielämän näkökulmasta niin mentaalilla kuin materiaalisella tasolla ja etsitään uusia tapoja tutkia lähimenneisyyttä. Hankkeella on kaksi tarkoitusta: luoda monitahoisempi kuva 1950-luvusta ja edistää yliopistojen, museoiden ja muiden muistiorganisaatioiden tutkimusyhteistyötä.

Vaikka 1950-luku esitetään usein perinteisenä ja konservatiivisena aikana, yhteiskunnan makrotasolla tapahtui muutoksia, jotka tavalliset ihmiset kohtasivat arkielämässään muun maussa työelämän, perhe-elämän ja sukupuoliroolien muutoksena sekä maastamuuton ja kulutuksen kasvuna. Tutkimushankkeessa Onnen maa? ollaan kiinnostuneita siitä, miten ihmiset ovat kokeneet nämä muutokset ja miten 1950-luku muistetaan ja esitetään. Hankkeessa hyödynnetään nostalgian ja periodisoinnin käsitteitä. Hankkeen tutkimuskohteena on niin sanottu pitkä 1950-luku, toisen maailmansodan ja 1960-luvun välinen aika. Pitkän 1950-luvun käsite haastaa aiemmat periodisoinnit, joissa 1950-luku jää dramaattisen 1940-luvun ja radikaalin 1960-luvun väliin. Tarkasteltaessa yhteiskunnallisia muutoksia tämän väliin jäävän ajan näkökulmasta on mahdollista nähdä, kuinka uudet ilmiöt sekoittuivat vanhoihin rakenteisiin ja mentaliteetteihin luoden pohjaa tulevaisuuden muutoksille.

Tutkimus liittyy projektin johtajan, professori Hanna Snellmanin suomalaisten siirtolaisuutta koskeviin tutkimushankkeisiin, joissa taakse jäänyt kotimaa, usein 1950-luvun Suomi, on nostalgisoitunut. Hänen lisäksi hankkeessa on kaksi senioritutkijaa ja kaksi post doc -tutkijaa. Tutkijat tulevat eri tieteenaloilta, etnologiasta, folkloristiikasta ja historiantutkimuksesta. Heistä Lena Marander-Eklund, Eerika Koskinen-Koivisto ja Arja Turunen analysoivat erilaisia naiseuden representaatioita niiden työelämässä kuin kotona ja Simo Laakkonen tarkastelee arkielämän muutoksia ympäristön näkökulmasta. Tutkimusaineistona käytetään museoiden ja arkistojen, erityisesti Työväenmuseo Werstaan ja Suomen maatalousmuseo Sarkan aineistoja, ja mainitut museot toteuttavat tutkimustulosten pohjalta näyttelyn. Ennen muuta hankkeessa uudistetaan kahden tutkimusta harjoittavan instituution, yliopiston ja museoiden välistä yhteistyötä, joka aiemmin, erityisesti etnologian oppiaineen alkuvaiheessa oli hyvin tiivis. Onnen maa? hankkeessa museoiden ja tutkijoiden välinen yhteistyö aloitetaan jo tutkimuksen alkaessa. Tämä luo tutkimukselle uudenlaisen ympäristön ja monipuolistaa aineistojen käyttöä. Lisäksi se edistää aiemman tutkimuksen ja menneisyyttä koskevien esitysten ja tulkintojen kriittistä arviointia, mikä edesauttaa myös museotyön kehittämistä.

Lisätietoja:

<http://happydays.jyu.fi/>
